

so se odpovedali poslanstvu. — V Kopru so zaprli tri laške študente, ker so razžaljevali o presvetlem cesarju govorili. Tako vam je skoro vse mlado laško seme!

**Hrvaško.** V Sjeničaku, kjer je med kmeti nastala rabuka in so tri uradnike v vilami ubili, so zaprli 200 kmetov; 30 kmetom pa so dokazali, da so se udeležili tega poboja. Preki ali nagli sod še vedno traja v 12 okrajih.

**Ogersko.** V torek so v državnem zboru začeli obravnavati o enoletni začasni avstro-ogerski nagodbi. Proti Avstrijcem so Madjari vsi lepo složni, kako pa je v našem državnem zboru? Ako se bo nagodba za nas sklenila pod tako slabimi pogoji, kakor je dozdej, imeli bodo to na svoji vesti nemški kričači.

### Vnanje države.

**Rim.** Državni tajnik sv. očeta, kardinal Rampolla, je naznanil vsem papeževim poslanikom, kako da je laška vlada začela preganjati katoliške družbe.

**Italijansko.** Minister za javna dela Prinetti, je storil veliko »pregreho«, ker se je predrznil obiskati milanskega nadškofa, jednega največjih nasprotnikov sedanje italijanske vlade. Kako so vendar laški framasoni občutljivi!

**Nemško.** Kancelar knez Hohenlohe gotovo se to jesen odstopi. Naslednik mu bode bržčas kak general, ker bi cesar Viljem bojda rad odpravil sedanjo ustavo, ki ljudem daje preveč prostosti.

**Rusko.** V tej velikanski državi je letos slaba letina. V 14 okrajih utegne nastati lakota, vsled tega je milosrdni car Nikolaj kar ukazal, naj se kmetom v teh okrajih les in kurivo daje brezplačno iz državnih gozdov; tudi se naj začnejo staviti javna poslopja, da si reveži kaj prislužijo.

**Črnogorsko.** Knez Nikita je odpotoval skozi Reko na Italijansko. — V Podgorici se ustanovi prva posojilnica. Tudi se zgradi ozkotirna železnica od Primorja v notranje dele kneževine.

**Turško.** 20 tisoč mož je pripravljenih, da odidejo v Grško Tesalijo namesto nerabnih čet tamošnje vojske. Turki se torej ne nameravajo zapustiti Tesalije.

**Kreta.** Na tem otoku se začneja lakota. 40 tisoč mohamedancev nima skoraj nobenega živeža. Med tem pa ustaši požigajo in opustošajo polja. Zato se je sultan iznova obrnil do veselil za pomoč.

**Špansko.** General Weyler je poklican s Kube domov; naslednik mu je general Blanco. Javaljne bo ta imel več sreče ko Weyler.

**Azija.** V Indiji in sicer na severozahodni strani so zadnji teden Angleži parkrat ustaše natepli. Vendar pa se še bodo Afridi, Mahmundi in drugi puntarski rodovi v svojih dolinah mesece in mesece branili. Afganistanski emir pa je svojim podložnikom prepovedal podpirati ustaške Inde.

sivlje čevljar nove opanke, tam razbija kovač s svojim kladivom, tam meri žid svoje blago in tako gre naprej na desno in levo. Tukaj je tudi živahno kupčevanje in prodavanje posebno po sredah; semkaj spravijo ljudje od vseh strani vsakovrstne reči na prodajo, sočivje, drva itd., vendar ne kakor pri nas, tam mora vse konj prineesti; eden mohamedan prižene 3—4 konje, težko obložene, enega za drugim, tu čaka mirno, dokler vsega ne proda. Kakor v nobenem evropskem mestu, tudi tukaj jedno ne manjka — v najobilnejšem številu zastopani so španski židi, ki so se tu že leta 1576. naselili, tem pridružili so se v bratski ljubavi tudi židje iz drugih pokrajin.

Sredi »čaršije« stoji največja in najlepša mohamedanska »hiša božja« v Bosni: Begova mošeja, tako imenovana, ker jo je nekdanji paša bosanski, Ghazi Husrev Beg sezidal. Pred njo je velik dvor s starodavnimi lipami, pod lipami znamenit studenec, kamor si hodijo mohamedani — kakor njim to koran, njih svelo pismo ukazuje, rok in nog umivat. Vstop v mošejo je slehernemu, tudi kristjanu dovoljen, tudi nam ga ni nikdo zabranil; vendar preden se nam je dovolilo vstopiti v mošejo, prinesel nam je sluga šolne, da smo je čez naše čevlje obuli. Pri vstopu se ne sme nikdo odkriti, kakor tudi pri judovskih tempelnih ne, ampak s klobukom na glavi si ogleduješ to res impozantno stavbo, enako grškim kupolam.

V notranjem bi zastoj iskal posebne oprave, le tla so pogrnjena s preprogami. V tej mošeji se shranjujejo dragocene, starodavne preproge, katere so nekdanj pokrivalo grob Mohamedov; te je poslala leta 1878. semkaj turška vlada, naj bi kot »svetinja« navduševala mohamedane v vojski zoper Avstrijo. — Pri izhodu na levo je shranjena krsta ustanovitelja tega svetišča, pregrnjena z dragimi pogrinjali. Na predvoru zagledaš nizek kamen, v sredi votel, imenujejo ga »aršin kamen«. V prejšnjih časih je opazil neki paša, da rabijo prodajalci različne »aršine« t. j. mere pri blagu, zato je dal napraviti pred svetiščem »mero«, po kateri je zamogel vsakdo zmeriti blago, katero je kupil, ter se prepričati, ali ni bil pri kupčiji goljufan. Znabiti bi bil tudi pri nas včasih potreben tak kamen, ker se ljudje tu in tam pritožujejo, kako se jim blago na potu iz štacun proti domu krči. V zahodnem kotu tega doma stoji precej visok štirivoglat stolp z uro, katera kaže ne kakor naše po 12, ampak kar 24 ur. V »čaršiji« imajo imovitejši mohamedani svojo »čitalnico« (pa ne slovensko), tu se v veliki dvorani radi zbirajo, svoje časnike prebirajo, čibuk ali cigarete kadijo; tudi tujca neki radi gostoljubno sprejmejo, mu dober tobak ali črno kavo ponudijo — vendar mene ni ta sreča dohitela.

**Smešnica.** Teta reče Francetu: »France, le prav priden bodi!« — France: »Bom že.« — Teta: »To je prav lepo!« — France: »Ni prav lepo, ampak dolgočasno.«

## Za poduk in kratek čas.

Popotna pisma iz Bosne.

V Serajevu, avg. 1897.

(Dalje.)

Zapustivši dervise in njih samostan, se vrnem v spodnji del mesta, sicer umazan, pa za tujca jako zanimiv, v »čaršijo«. Gotovo kakih 50 ulic — seveda ne širokih — se tu križa; na desno in levo pa same prodajalnice, bolj nizkim, majhnim hlevom enake tako, da komaj človek v njih stoji. Te prodajalnice so ob enem delavnice, kjer rokodelci izdelujejo vsakovrstne reči. Tu

## Razne stvari.

**Domače.** (Mil. knezoško!) so danes dopoldne bili toli prijazni, da so obiskali tiskarno sv. Cirila ter bogato obdarovali one osebe, ki so imele opraviti s knjigo »Acta et Statuta« o II. škofijskem zboru. Ta prvi obisk milostivega nadpastirja si bode naša tiskarna zabiležila v svojo zgodovino z zlatimi črkami.

(Načrt postave o kmetijskih zadrukah) je vlada državnemu zboru zopet predložila. Velika škoda, da se načrt ne ozira na narodne manjšine v deželah! Ako se temu ne bode ugodilo, bomo štajarski in ko-

roški Slovenci ravno toliko imeli koristi od te zadruga, kakor sedaj od kmetijske družbe.

(Cesarski namestnik,) marki Bacquehem, se je v petek, dne 8. okt. popoldne mudil v Konjicah, kjer si je ogledal bolnišnico družbe »Rudečega križa«, sole in cerkev.

(V vojnem proračunu) se je prvotno nahajala svota 806 tisoč gld. ki je bila določena v to svrhu, da se preskrbi vojaštvu vsak teden dvakrat topla večerja. Pri skupnem ministerskem svetu pa se je to odklonilo, češ, ta denar se naj prihrani za druge vojaške namene. Sevč, puške in topovi so bolj lačni, kakor naši fantje!

(Kontrolni zbor) za vojaške rezerviste se je v Slov. Gradcu vršil minolo nedeljo, dne 10. oktobra ob 10. uri, ravno ko je pozna služba božja. To je vendar škandal, da gosposka niti več za nedelje ne zna! Gg. državni poslanci, porabite to!

(Šolska vest.) Na slovenski dekliški šoli v Celju, v kateri č. šolske sestre s »prav zadovoljnim uspehom« podučujejo, kakor se glasi poročilo c. kr. okrajnega šolskega oglede, je zdaj v 5 razredih 495 deklic, vsled tega se ta šola prej ko slej mora povečati.

(Izpit za učiteljsko usposobnost) se začne letos na mariborskem učiteljskem dne 2. novembra. Za izpit se je treba oglasiti do dne 28. oktobra.

(Iz Braslovč.) Ogenj je izbruhnil v nedeljo okoli poldne blizu cerkve v Braslovčah. Le napornemu delovanju ognjegascv se je zahvaliti, da je samo jedna hiša zgorela. Ogenj je nastal bojda po neki neprevidni otročariji. — Dragoceni tlak je dobila cerkev v Braslovčah.

(Na razstavo na Ljubnem) v gornji Savinjski dolini se je prignalo čez 300 glav živine. Deželni odbor je zastopal g. Jelovšek, kmetijsko družbo pa cesarski svetovalec Müller.

(Zima sredi oktobra.) Toplomer je kazal v ponedeljek zjutraj v gornji Savinjski dolini 3 stop. pod ničlo. Celó okna so bila zakovana v ledenih rožah.

(Nove orglje.) Te dni je dovršil mariborski orgljarski mojster Jos. Brandl male, toda jako lepe orglje s 5 registri za župnijsko cerkev v Zabukovju blizu Sevnice. Ocenó o njih objavimo pri prvi priliki.

(Velik živinski sejem v Velenju.) ki se druga leta vrši dne 24. oktobra, bode letos v ponedeljek, dne 25. okt.

(Celjsko okr. glavarstvo) ima v nastopnih krajih in te-le dni svoje uradne dneve: V Mozirju dne 20. oktobra, v Ljubnem dne 21. okt., na Vranskem dne 29. okt., na Laškem dne 15. novembra, v Šmarjah dne 18. nov., v Konjicah dne 23. nov., v Mozirju dne 1. decembra in v Gornjem gradu dne 2. dec.

(Na straži.) Infanterist Karol Huth 87. pešpolka je bil v Celju na strelišču na straži v noči od dne 9. do 10. oktobra. Ob 1. uri pridejo k njemu precej vinjeni Janez Krašovic, Fr. Pavlič in Fr. Dorn ter ga z latami tako natepejo, da je dva dni pozneje umrl.

(Duhovniška sprememba.) Č. g. Anton Kolar, kaplan pri Sv. Petru pod Sv. gorami, je postal ondi provizor. — Župnija Sv. Petra pod Sv. gorami je razpisana do dne 17. nov.

**Društvene.** (Dijaški kuhinji) v Mariboru so darovali: gg. na duhovnih vajah na Slatini 26 gld., preč. g. kanonik dr. J. Pajek 20 gld., č. g. profesor dr. A. Medved 5 gld., č. g. M. Šket, župnik pri Sv. Rupertu nad Laškim, 2 gld. 50 kr., č. g. J. Menhart, kaplan v Ormožu, 2 gld., bl. gospa El. pl. Rabčević 5 gld., č. g. Fr. Klepač, župnik v Razborju, 2 gld. 50 kr., g. dr. Fr. Rosina, odvetnik in dež. poslanec v Ljutomeru, 5 gld. in pok. posestnica Jozefa Kmetič pri Sv. Marjeti ob Pesnici volila 10 gld.

(Družba za zidanje frančiškanske cerkve) Matere milosti v Mariboru šteje že nad 45 tisoč 200 udov. Res velikansko število, kakoršnega se nihče ni nadjal! Ko bi se tudi vedno vsi udje zavedali svojih dolžnostij!

(Slovensko katoliško politično društvo na Teharjih) priredi prihodnjo nedeljo, dne 17. okt. zborovanje ob treh popoldne v gostilnici g. J. Cajhna z dnevnim redom: 1. O novem pridobninskem davku; govori g. dr. Pipuš. 2. O sedanjem socijalnem stanju; govori g. Jean. 3. Kako je dosedaj gospodaril teharski občinski odbor; poroča gosp. tajnik Preskar. K obilnej udeležbi vabi odbor.

(V Trbovljah) ima katol. delavsko društvo prihodnjo nedeljo, dne 17. okt., popoldne ob 3. uri zborovanje v gostilni g. Volavška.

(Velikodušen dar.) Pri duhovnih vajah na Slatini zbrani gg. duhovniki s svojim milostivim knezskofofom so darovali »katoliškemu podpornemu društvu« v Celju 36 gld. Bog povrni!

(Bralno društvo pri Sv. Marku pod Ptujem) priredi v nedeljo, dne 24. okt. po večernicah v gostilni g. M. Čeha veselico z govori, petjem in prosto zabavo. Ker se posebna vabila ne bodo razpošiljala, vabi tem potom vse ude in prijatelje društva k obilni udeležbi uljudno — odbor.

**Iz drugih krajev.** (Samomor.) Na Dunaju se je ustrelil dne 7. oktobra grof Henrik Wurmbrand, sin bivšega trgovinskega ministra in sedanjega deželnega glavarja Štajarske, grofa Gundakarja Wurmbranda. Mlademu grofu je bilo še le 19 let.

(Baron Dipauli), predsednik katol. ljudske stranke, je imel v ponedeljek v Lincu imeniten, Slovane pomirjajoč govor. Koncem tega govora je povedal, da je ministerski predsednik grof Badeni javno izrekel svoje obžalovanje nad tem, da se je dal zapeljati v dvoboj.

(Zmrznili meseca oktobra.) Z Reke se poroča: Dvanajst delavcev, ki so se vračali iz gozda pri Glanah, zajel je mraz in so se zgrudili k tlom. Jednajst jih je zmrznilo, samo eden se je otel. — Tudi na Dunaju je zmrznil neki 42letni možki, katerega so našli na »Šmelci«, ležečega na tleh.

(Carski denar.) Ruski car Nikolaj je daroval pri svojem obisku pariškim revežem 100.000 frankov. Na vsacega reveža sta pripadla 2 fr. Jeden uradnikov je zaznamoval vsaki darovani frank, potem pa dal po bližnjih žganjarijah zamenjati bankovce za franke. Prepričal se je, da je večina revežev carjev dar zapila.

(Velikanski požari v ameriški preriji.) V Otawi, severna Amerika, gori grmovje prerije. 300 štirjaških milj je zgorelo in 2000 ljudij je brez strehe. Sploh je v Ameriki tako huda vročina in suša, da se je vnelo že silno mnogo grmovja in je veliko govedinoh čred zgorelo.

(Potujoče podgane.) Na Nizjeavstrijskem sedaj podgane potujejo od kraja do kraja. Koder romajo, uničile so ves krompir in vso repo, in še celo ogrizle mnogo ljudij, ki jih preganjajo. Nekateri ogrizenih morajo ležati vsled ran. Ljudstvo je vse v strahu, ker so se podganam pridružile še miši.

#### Loterijne številke.

|                        |                   |
|------------------------|-------------------|
| Trist 9. oktobra 1897: | 34, 6, 29, 21, 68 |
| Linc » » » » »         | 75, 40, 1, 41, 80 |

#### Svilnati damasti 65 kr.

do 14 gld. 65 kr. meter — kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 35 kr. do 14 gld. 65 kr. — gladka, rizasta, karirana, pisana, damasti itd. (okoli 240 različnih baž in 2000 razl. barv, obrazcev itd.) Poštne in carine prosto na dom. Vzorci obratno. Pošta v Švico se plača po dvoje.

Tovarne za svilo G. Henneberg (c. in kr. dvor. lif.) Zürich.